Obr. 1. Rolnický cukrovar v Litovli v roce 1906 (dobová pohlednice)

Obr. 2. Bílý cukr z Litovle

Obr. 3. Balení produkce k expedici

150 let cukrovaru v Litovli

150 YEARS
OF SUGAR FACTORY IN LITOVEL

Cukrovar v Litovli byl založen jako rolnická akciová společnost a od počátku sehrával důležitou úlohu v hospodářském a politickém životě města. První kampaň byla zahájena v prosinci roku 1871 a trvala 45 dnů. Továrna za svou první kampaň zpracovala 3 264 t cukrové řepy, ze které se vyrobilo 301 t cukru výborné kvality. Kampaň skončila se ziskem více než 21 500 zlatých. Úspěch kampaně vyvolal velký zájem o akcie cukrovaru.

Za první republiky pak závod prošel modernizací, v rámci které byly nahrazeny železné komponenty mosaznými a měděnými. V meziválečném období litovelský cukrovar vzkvétal a rozvíjel své hospodářské i podnikatelské aktivity.

V roce 1948 byla akciová společnost znárodněna a cukrovar se stal až do roku 1990 součástí Severomoravských cukrovarů, s. p. V rámci privatizace litovelského cukrovaru vznikla k 1. květnu 1992 samostatná společnost Cukrovar Litovel, a. s. V této právní formě existoval cukrovar od roku 1992 až do vyhlášení konkurzu a ustanovení konkurzního správce v květnu roku 2000. Již po kampani 1997/1998 byla výroba cukru v Litovli na tři roky přerušena.

Nová etapa existence litovelského cukrovaru byla zahájena v roce 2001, kdy byl ve veřejné dražbě majetek společnosti Cukrovar Litovel, a. s., vydražen. Noví majitelé uzavřeli smlouvy na dodávky cukrové řepy a závod opět začal vyrábět cukr. Společnost přijala nový název Litovelská cukrovarna, a. s. Ta cukrovar provozuje do současnosti. Od roku 2002 docházelo k postupné modernizaci technologie výroby a z původní kapacity zpracování cukrové řepy 1 600 t za den došlo k navýšení na konečných 2 800 t řepy za den, což představuje výrobu 45 000 t cukru v jedné kampani. V současnosti cukrovar zpracovává ročně 280 – 300 tis. t cukrové řepy dodávané pěstiteli z okolního rajonu. Zdaleka viditelným dokladem, ne však jediným, probíhajících investic je silo na 20 tis. t cukru, vybudované v roce 2014.

Za dobu obnovené existence prošel cukrovar obdobím produkčních kvót,

které byly zavedeny v roce 2003, po vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 pak pravidly SOT a kvótovým režimem, který trval až do začátku hospodářského roku 2017/2018. V roce 2017 došlo ke změně akcionářské struktury. Nyní je Litovelská cukrovarna, a. s., rodinnou firmou.

Majitelé se snaží cukrovar dále rozvíjet a modernizovat s cílem naplnit přání odběratelů cukru, opřít se mohou o dlouhou tradici výroby cukru. V současnosti, kdy si cukrovar připomíná sto padesát let od prvního uvedení do provozu, není situace v českém i evropském cukerním sektoru jednoduchá. Aby výroba cukru v Litovli mohla probíhat i v budoucnosti, je potřeba účinná spolupráce majitelů, zaměstnanců i dodavatelů řepy. Poděkování patří všem, kteří ji pomáhají realizovat.

Cukrovar je situován v oblasti Hané, která má jedny z nejlepších podmínek pro pěstování cukrové řepy u nás a cukrovka je zde součástí tradičního osevního postupu. Přejeme cukrovaru v Litovli i celé oblasti, ať řepná pole zdobí zdejší krajinu v dostatečné výměře i v dalších letech.

Miloslav Kolomazník

Obr. 4. Baterie kontinuálních odstředivek v cukrovaru

Obr. 5. Současný pohled na Litovelskou cukrovarnu – v roce 2014 doplnilo siluetu cukrovaru nové silo na na skladování 20 tis. t cukru